

— Ζεαννῖνε, ἤρξατο λέγων σοβαρῶς, ἡ μήτηρ μου ἐπρόφερε τὸ ὄνομά σου εἰς τὸ πανδοχεῖον κατὰ τὴν φοβερὰν ἐκείνην σκηνήν. Εἶπε τὴν ἀλήθειαν;

— Ναί.

— Ὁ πατήρ μου λοιπὸν ἐφόνευσε τὸν ἐξάδελφόν του Νοὐλ Τρελάν;

— Ναί.

— Καὶ τὸν ἐκλεψε;

— Κύριε Κλαύδιε...

— Εἰπέ μοι τὰ πάντα, Ζεαννῖνε.

— Ναί.

— Ἐρριψε τὸ πτώμα εἰς τὸ ἔλος;

— Εἶν' ἀληθές.

— Τὸν εἶδες;

— Ἐπλανώμην εἰς τὸ δάσος ἀπὸ τοῦ μεσονυκτίου. Ὡς εἰξέυρετε, κύριε Κλαύδιε, εἰμαι μόνος εἰς τὸν οἰκίσκον μου, δὲν κοιμῶμαι καὶ ζῶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τὰ δάση. Εἰς τὸ λυκόφως τῆς ἀνατελλούσης ἡμέρας, κεκρυμμένος, εἶδα τὸν πατέρα σου ρίπτοντα εἰς τὸ ἔλος τὸν δυστυχῆ, τὸν ὁποῖον ἐφόνευεν. Ἐφύλαξα τὸ μυστικόν.

— Ἐχει καλῶς, εἶπεν ὁ Κλαύδιος. Δὲν θὰ ἐπιζήσω αὐτοῦ τοῦ οὐεῖδους.

— Τί θὰ πράξετε;

— Θὰ διαρρήξω τὴν κεφαλὴν μου.

— Αὐτό, κύριε Κλαύδιε, θὰ ἦναι ἀνανδρία.

— Ἀνανδρία εἶναι νὰ ζῇ τις ἄνευ τιμῆς. Τοῦτο ἦναι ἀνώτερον τῶν δυνάμεών μου.

Ὁ Σακκοράφας ἔλαβε στάσιν ἐπιβλητικήν.

— Δὲν θ' αὐτοκτονήσητε, εἶπε, τώρα τοῦλάχιστον. Πρέπει νὰ ζήσετε, χάριν ἐκείνων, οἵτινες ἔχουσι τὴν ἀνάγκην σας. Διὰ τὴν μητέρα σας πρῶτον.

— Ἡ συνδρομή μου τῇ εἶναι ἀνωφελής. Ἡ παραφροσύνη της εἶναι ἀνίατος, ὁ δὲ θάνατός της προσεχής.

Ὁ Ζεαννῖνος ἐπλήγη εἰς τὴν καρδίαν. Συνέσπασεν ἐλαφρῶς τὰ χεῖλη.

— Ὁ Θεὸς εἶναι ἀγαθός, εἶπε. Τίς οἶδε; Διὰ τὴν ἀδελφὴν σας κατόπιν' ἠθέλετε νὰ τὴν ἀφήσετε μόνην καὶ ἀπροστάτευτον;

— Θὰ μείνῃ δι' αὐτὴν ὁ Ἰβ.

— Ἀλλ' ὑπάρχει καὶ ἄλλος τις ἀκόμη, ὑπέλαβεν ὁ φύλαξ.

— Ποῖος;

— Ἐκείνη, τὴν ὁποίαν πρὸ ὀλίγου εἶδα.

— Ποῦ;

— Εἰς τὴν Νικὸλ.

— Ἡ Ζουάννα;

— Ναί, αὕτη.

— Τί συνέβη;

— Βεβαίως θ' ἀποθάνῃ. Εἰς ἱατρὸς εὐρισκόμενος ἐκεῖ ἐξέφρασε φόβους. Δὲν ἀνεγνώριζε πλέον κανένα. Παραληρεῖ.

— Ὑψίστε Θεέ! ἐψιθύρισεν ὁ Κλαύδιος.

— Εἰς τὰ παραληρήματά της προφέρει ἔν ὄνομα.

— Ποῖον;

— Τὸ ἰδικόν σας. Σᾶς καλεῖ.

— Ζουάννα! ἀνέκραξεν ὁ Κλαύδιος. Εἰς μίαν ἡμέραν χάνω τὰ πάντα, τὴν τιμὴν, τὴν ζωὴν, τὴν ἔρωτα.

— Πηγαίνετε νὰ τὴν ἴδετε καὶ προσπαθήσατε νὰ τὴν σώσετε. Πιστεῦσατέ μοι,

κύριε Κλαύδιε, τοῦτο εἶναι προτιμότερον τῆς αὐτοκτονίας.

— Ἀλλὰ δὲν ἐννοεῖς ὅτι δὲν δύναμαι πλέον νὰ ἐμφανισθῶ ἐνώπιόν της, ἀφοῦ ὁ πατήρ μου ἐφόνευσε τὸν ἰδικόν της; ὅτι δὲν τολμῶ νὰ εὐρεθῶ ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων; ὅτι ἐπρωτίμων νὰ ἤμην τεθαμμένος εἰς τὰ ἔγκατα τῆς γῆς μακρὰν παντός βλέμματος; ὅτι εἴμεθα χαμένοι καὶ ὅτι ἡ ἀνομία μας μὲ κατασυντρίβει. Ἀ! Ζεαννῖνε, διατί νὰ γεννηθῶ;

— Διὰ νὰ πράξητε τὸ καλόν, κύριε Κλαύδιε! διὰ νὰ ἐπανορθώσητε τὸ κακόν, τὸ ὁποῖον οἱ ἄλλοι ἐπραξάν. Πιστεῦσατέ μοι. Οὐδεὶς θὰ σᾶς μεμνηθῇ διὰ πταῖσμα μὴ ἰδικόν σας. Ἡ πτωχὴ Νικὸλ σᾶς περιμένει. Σᾶς ἀγαπᾷ ὡς υἱόν της. Μετὰ μίαν ὥραν θὰ ἦναι σκοτεινὰ καὶ οὐδεὶς θὰ σᾶς ἴδῃ. Ἀς φύγωμεν. Ἡ δυστυχὴς ἐκείνη νέα ἀποθνήσκει. Σώσατέ τὴν ἂν δύνασθε; ἂν δὲν δύνασθε πράξατε τὸ καθήκόν σας. Εἶναι καὶ τις ἄλλος διὰ νὰ σᾶς βοηθήσῃ. Ἡ εὐγενὴς καὶ γενναία δεσποσύνη δὲ Φοντερόζ. Ἐχετε ἐμπιστοσύνην, κύριε Κλαύδιε, καὶ θάρρος. Τὸ ἔγκλημα εἶναι φοβερόν, ἀλλ' ὁ χρόνος τὰ πάντα ἐξαλείφει.

Ὁ Κλαύδιος ἔλαβε τὴν χεῖρα τοῦ φύλακος καὶ ἡσπάσθη αὐτήν.

Δάκρυα ἔρρεον ἐπὶ τῶν πελιδνῶν παρειῶν του.

Εἰσῆλθεν εἰς τὸ μαγειρεῖον, εἶδε τὸν Ἰβ, ὅστις δὲν εἶχε μετακινήθῃ.

Ἐπλησίασε καὶ ἐναγκαλισθεὶς αὐτὸν τὸν ἐφίλησεν εἰς τὸ μέτωπον.

— Πρόσεχε τὴν μητέρα μὲ τὴν Ἀγνήν, εἶπε.

— Ποῦ πηγαίνεις;

— Εἰς Ἐλβέν.

— Θὰ ἐπανέλθῃς;

— Πρὸ τοῦ ἐξημερώσῃ.

— Πάρε τὸν Καίσαρα.

— Ὅχι. Τὸ δυστυχὲς ζῶον ἐκουράσθη.

Ὁ Ζεαννῖνος θὰ μὲ ὁδηγήσῃ μέχρι τῆς ἄκρας τοῦ δάσους.

Καὶ ὄντως μετὰ τοῦ φύλακος ἐξεκίνησε παράυτα ὁ νεανίας.

Καθ' ἣν στιγμὴν ἐξήρχοντο τοῦ δάσους, ὁ Σακκοράφας εἶδει τῷ Κλαυδίῳ συστάδα σχοίνων.

— Ἦμην ἐκεῖ, εἶπε.

Καὶ δεικνύων τὸ ἔλος διὰ τοῦ δακτύλου:

— Ἐκεῖ κοιμᾶται.

Μακρόθεν εἰς τινα δεινροστομίαν, ἐνῶ ὑπέφωσεν ἡ ἡὺς εἶδε σκιὰν γυναικὸς ἐρίπου ἐπὶ μελανοῦ ἵππου καὶ διευθυνομένης πρὸς τὴν Μαγειρμένην Πέτρην.

Ἦτο ἡ δεσποινὴς δὲ Φοντερόζ μεταβαίνουσα εἰς τὴν ὑπ' αὐτῆς ὀρισθεῖσαν συνέντευξιν.

Εἶχε βραδύνει καὶ ἔσπευδε.

Τῇ αὐτῇ ὥρᾳ ὁ Ἰάκωβος ἐπανήρχετο εἰς τὴν ἔπαυλιν μόνος καὶ σὺννους.

Μόνος αὐτὸς δὲν εἶχε τρομάξει ἐκ τῆς ἐν τῷ πανδοχεῖῳ συμβάσεως σκηνῆς.

Τούναντίον, κατέστη ἀποφασιστικώτερος.

Ἐσυλλογίζετο ὅτι θὰ ἔβλεπε τὸν Ζεαννῖνον ἅμα φθάνων εἰς τὴν ἔπαυλιν. Τὸ ὄνο-

μα τοῦ φύλακος εἶχε λεχθῇ κατὰ τὴν σκηνὴν ἐκείνην.

Ἀμα φθὰς εἰς τὴν οἰκίαν ἠρώτησε τὴν Ροζίναν:

— Εἶδατε τὸν Σακκοράφον;

— Ἦλθε καὶ ἔφυγε πάλιν διὰ τὸν πύργον.

Ὁ Ἰάκωβος ἐφάνη δυσανασχετῶν.

— Ἐχει καλῶς, ἐσκέφθη, θὰ ἐπανεέλθῃ.

Ἦπατ' αὐτὸ ὁ φύλαξ δὲν θὰ ἐπανήρχετο τὴν νύκτα ἐκείνην.

Ὁ Ζεαννῖνος ἀφῆκε τὸν συνοδοιπρὸν του εἰς τὸ ἄκρον τῶν ἀγρῶν πρὸς τὸ Ἐλβέν.

— Καλὴν ἐπιτυχίαν, κύριε Κλαύδιε, εἶπεν αὐτῷ, καὶ θάρρος.

Καὶ διηυθύνθη πρὸς τὸν πύργον τῶν Φοντερόζ.

[Ἐπεταὶ συνέχεια].

\*Κ.

F. D. GUERAZZI

H

## ΜΑΧΗ ΤΟΥ ΒΕΝΕΒΕΝΤΟΥ

ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

[Συνέχεια]

Ὡς ἐκ τούτου, τὰ πρῶτα βήματα ἐκείνου, ὅστις δὲν ἔχει τόσον πολλὰ πνευματικὰ πλεονεκτήματα, ὅπως περιφορῇ πᾶσαν ἀνασκοπὴν, δέον νὰ γίνωνται μετὰ μεγίστης προφυλάξεως, διότι, ἂν ὀλισθήσῃ, ἄς μὴ πιστεύσῃ ὅτι θὰ εὐρεθῇ οἰκτιρμῶν τις νὰ τείνῃ αὐτῷ χεῖρα βοηθείας. Θὰ τρέξωσι νὰ τὸν λιθοβολήσωσι καὶ νὰ τὸν χλευάσωσι, πρὸ πάντων δὲ οἱ ἐνθαρρύναντες αὐτὸν ἵνα ποιήσῃ τὸ βῆμα ἐκεῖνο. Ἡ φήμη ὁμοιάζει πολὺ μὲ τὸν παράδεισον τῶν Μωαμεθανῶν, εἰς ὃν ὅπως φθάσῃ τις δέον νὰ διαβῇ τὸ Ἀλζιράτ, ἥτοι τὴν ὅσον νῆμα ἀράχνης εὐρεῖαν γέφυραν, ὑπὸ τὴν ὁποίαν ρεῖι πυριφλεγέθων ποταμός, οὗ ὁ κρότος καὶ αἱ φλόγες ἐμποιοῦσι τρόμον εἰς τοὺς διαβαίνοντας. Ἐκεῖ εἶναι πράγματι ἀναγκαῖα χρηστὴ συνείδησις, ὅπως ἐνθαρρύνῃ. Ὁ ἐλάχιστος φόβος, ἡ ἐλχίστη φοβία, εἶναι αἰώνιος θάνατος. Ἐκ τῶν φλογῶν τοῦ ποταμοῦ ἐκείνου, ἅπανα ἡ ἰσχὺς τῶν ἀγγέλων καὶ τῶν ἀνθρώπων, συνηνωμένη ἐν τῷ βραχίονι ἐνὸς δαίμονος, δὲν δύναται ν' ἀποσπάσῃ τὸν πεσόντα. Λέγεται ὅτι ἡμέραν τινα χωλὸς συνήντησε τυφλόν, καὶ διηγέθησαν ἀμοιβαίως τοὺς τε κινδύνους καὶ τοὺς πόνους, οἷς ἕκαστος ὑπέφερεν, ὅπως ἐξακολουθήσῃ τὸν δρόμον του. Ὁ τυφλὸς ἐπρότεινε εἰς τὸν χωλὸν νὰ φέρῃ αὐτὸν ἐπὶ τῶν ὤμων του, καὶ οὕτως ὁ εἰς χρησιμοποιοῦν τὸν πόδα του καὶ ὁ ἕτερος τοὺς ὀφθαλμούς του νὰ βοηθῶνται ἀμοιβαίως, ἄχρις οὗ ἤθελον φθάσῃ εἰς ἀσφαλὲς μέρος. — Ὡ! ωραία φιλανθρωπία θὰ ἦτο αὕτη καὶ ἄξια βεβαίως τοῦ κόσμου, ἂν οὗτος

ἦτο ὡς ἔπρεπε νὰ ἦναι... Ἀλλὰ τόσο πολὺ βεβυθισμένοι εἶναι οἱ ἄνθρωποι εἰς τὴν ἔξιν τοῦ κακοῦ, ὥστε — τὸ κατ' ἐμέ, — καὶ ἂν πάντες ἦσαν τυφλοὶ καὶ δυσκορπισμένοι ἐν τῇ ἐρήμῳ, εἰς δὲ μόνος εἶχε τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑγιεῖς καὶ ἠδύνατο νὰ τοὺς ὀδηγήσῃ, θὰ ἐπρωτίμων νὰ κρημνισθῶσι μᾶλλον ἀπὸ τινος βράχου, νὰ πέσωσιν εἰς τὸν χεῖμαρρον, ν' ἀποθάνωσιν, ἐν ἐνὶ λόγῳ, ἀλλ' οὐχὶ νὰ υποφέρωσι τὸν ἕνα ἐκεῖνον. — Ἐγὼ ὅμως ὑπεσχέθην ἱστορίαν, ἂν δὲ ἐξακολουθῶ οὕτως, θὰ μεταβάλλω αὐτὴν εἰς ἐγχειρίδιον φιλοσοφίας — καὶ ποίας φιλοσοφίας! — καὶ ὅμως δὲν ἔχω τὸ θάρρος νὰ διαγράψω ἔστω καὶ μίαν συλλαβὴν... ὁ γέγραπται γέγραπται! Πολλοὶ δὲν θὰ ἐννοήσωσι... Περισσότεροι δὲν θὰ θελήσωσι νὰ ἐννοήσωσι... καὶ ὅμως ἡ ἀλήθεια ὅπως ζήσῃ δὲν ἔχει ἀνάγκην νὰ ἐννοῇται... ἐγὼ δ' ἔσχον τὸ θάρρος νὰ τὴν εἰπῶ... καὶ ἐλπίζω εἰς τὸν Θεὸν νὰ διατηρήσῃ διὰ παντὸς αὐτό, ὅπερ εἶναι ἡ μόνη μου ἐπὶ τῆς γῆς κληρονομία. — Ἐν τούτοις, νίπτομαι τὰς χεῖρας, οὐχὶ ὅμως ὡς ὁ Πιλάτος... ἡ δὲ ἀτιμία ἔστω ὧν ἐμὲ ἀνήκει.

— Ἐπανερχομαι εἰς τὴν ἱστορίαν.

Ὁ Ρογήρος, ὡς εἶπον, ὅπως συμμορφωθῇ πρὸς τὰς εὐγενεῖς ὑπαγορεύσεις τῆς συνειδήσεώς του, ἤθελε ν' ἀποσύρῃ τὴν χεῖρα καὶ ἀντὶ τοῦ φλωρινίου νὰ εἰπῇ φιλόρρονας τινὰς λόγους πρὸς τὸ παιδίον· ἀλλὰ τοῦτο ἐρρίφθη ἀπλήστως ἐπὶ τοῦ νομίσματος καὶ ἀμφοτέραις ταῖς χερσὶν ἤρπασεν αὐτό, ἐνῷ τὸ πρόσωπόν του ἀπέβαλε τὴν ἐκφρασίν τοῦ πόνου καὶ τὰ χεῖλη του ἐμειδίασαν, καίπερ τὰ δάκρυα ἐξηκολούθουν ρέοντα ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν του. Ὁ Ρογήρος, γνωρίζων ἐκ συνηθείας πολλὰ τῶν ἀνθρωπίνων παθῶν καὶ πάντα βδελυρά, δὲν ἠδυνήθη νὰ μὴ ἀνακράξῃ:

— Οὐδέποτε ἐπίστευόν ὅτι διὰ τοῦ χρυσοῦ ἀγοράζεται καὶ ὁ πόνος!

Ὁ παῖς ἠκολούθει ἐν ταπεινότητι δεικνύων αὐτῷ τὸ μέρος, ὅπου ἠδύνατο κάλινον νὰ τοποθετήσῃ τὸν ἵππον του.

Ὁ Ρογήρος, ἀφοῦ, ὡς φίλος, περιποιήθη τὸν Ἀλλάχ, εἰσῆλθεν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον.

Ἐν τῷ μέσῳ τῆς αἰθούσης, ἦτο ὁ ξενόδοχος — παρὰδοχος μορφή! — ἦτο λίχν ὑψηλός, καίπερ, ἔχων ἀνυψωμένους τοὺς ὤμους, ἐφαίνετο ἄνευ λαϊμοῦ, ὅπερ ἠδίκει μεγάλως τὸ ἀνάστημά του. Τὸ στῆθός του, ὅλως διάφορον τῶν λοιπῶν τοῦ εἶδους τοῦ ζῶντος, δὲν ἦτο οὔτε ἐπίπεδον, οὔτε κυρτόν, ἀλλὰ κοῖλον. ἦτο ἰσχνός, ὡς αἱ δαμάλεις, αἵτινες ἐπρωτεύουσιν εἰς τὸν Φαραῶ τὴν σιτοδείαν τῆς Αἰγύπτου, αἱ δὲ λιπόσαρκοι χεῖρές του εἶχον ὄνυχας ἱκτινίου.

Πιστεύω ὅτι ἂν ἔθετέ τις φῶς ὀπισθὲν του θὰ ἔβλεπε τὰ ἐν τῇ καρδίᾳ του συμβαίνοντα, καὶ ὅτι μεθ' ὅλον τὸ ἐκ σαρκὸς περιεκάλυμμα θὰ ἠδύνατό τις νὰ σπουδάσῃ ἐπ' αὐτοῦ ὀστεολογίαν. Εἶχε τὸ μέτωπον ὀξὺ καὶ ὑψηλὸν δύο σχεδὸν δακτύλους· τὴν ρίνα κυρτὴν πρὸς τὰ κάτω, καὶ τὸν πώγωνα κλινόντα πρὸς τὰ ἐπάνω, ὡς δύο φίλους ποθεύοντας νὰ ἐναγκαλισθῶσιν ἀλλήλους. Οἱ ὀφθαλμοὶ του εἶχον παρὰ τὰ βλέφαρα ὠραῖον

φοινικοῦν χρῶμα· ἐκεῖθεν δὲ τῶν βλεφάρων μολύβδινον βαθύ... Τὸ στόμα του ἦτο μέγιστον, ἀρχόμενον ἀπὸ τῶν ὠτῶν σχεδὸν καὶ ἀποτελοῦν ὀξείαν γωνίαν, ἄνωθι τοῦ πώγωνος· ἂν τις ἤρσκετο εἰς τὰς παρομοιώσεις, θὰ παρέβαλλεν αὐτὸ πρὸς τὰ ἐν ταῖς θύραις τῶν ἐκκλησιῶν ἀναρτώμενα πένθιμα κοσμηματα.

Τὸ χρῶμα οὐδὲν θὰ παρείχε πρὸς τοῦτο κώλυμα, διότι τὰ χεῖλη, ἂν μὴ ἦσαν μέλανα, δὲν ἦσαν καὶ ἐρυθρά. Ἡ εἰκὼν τοῦ προσώπου τοῦτου εἶναι ἔτι ἡμιτελής, καὶ τῆς πυξίδος μου τὰ χρώματα ἐξηντλήθησαν, ὥστε εἶναι καλλίτερον νὰ τελειώσω αὐτὴν λέγων ὅτι αἱ κινήσεις του ἐφαίνοντο κινήσεις πιθήκου καὶ μανιακοῦ. Ἐλάλει κατ' ἀρχὰς μὲν βραδέως, ἀλλὰ εἴτα κατεσπασμένως καὶ ὁ σιάλος ἐξηκοντίζετο κατὰ πρόσωπον τοῦ μετ' αὐτοῦ συνομιλοῦντος, ἐνῷ αἱ γωνίαι τοῦ στόματος τοῦ ἐπληροῦντο ἄρρου. Ἡ πρώτη σκέψις, ἥτις ἐπήρχετο εἰς τὸν βλέποντα αὐτόν, ἦτο χλευασμοῦ· ἡ δευτέρα, φόβου· ἂν εἶχεν οὐρανόν, θὰ τὸν ἐξελέμβανέ τις ἀντὶ τοῦ μολόχ, τοῦ δαίμονος τῆς φιλαργυρίας.

— Καλῶς ὀρίσατε... εἶπεν οὗτος μόλις εἶδε τὸν Ρογήρον, ἀποκαλυφθεὶς καὶ ποιήσας βραδυτάτην ὑπόκλισιν, ὥστε ἡ κεφαλὴ του ἐκτύπησεν εἰς τοὺς πόδας του, ἐνῷ τὰ βλέμματά του ὁμοιάζον πρὸς τὰ ἀνερευνῶντα βλέμματα τελωνοφύλακος... Καλῶς ὀρίσατε, ἱππότα. Ὡοιμέ! ἡ τύχη δὲν μοῦ ἐπαρουσίασε ποτὲ περιστάσιν νὰ λυπηθῶ τόσο πολὺ διὰ τὴν περιουσίαν, τὴν ὁποίαν μοῦ ἐλήστευσαν, σὺν αὐτῇ, διότι δὲν ἤμπορῶ νὰ τιμῆσω καθὼς θέλω τοὺς ἱπποτάς οἱ ὅποιοι μὲ τιμοῦν μὲ τὴν παρουσίαν τους. Καὶ ὅμως ἔχω τὰς ἐλπίδας μου εἰς τὸν ἅγιον Μηνᾶν τὸν ἐρημίτην, τὸν ἅγιον προστάτην μας, ὅτι θὰ ἤμπορέσω πάντοτε νὰ σᾶς ὑπηρετήσω ἐντίμως, δι' ὅσον πληρώσετε. Εἶχετε τύχην καὶ ἤλθετε κατ' εὐθεῖαν εἰς τὴν Σελήνην· ἂν ἐπροχωροῦσατε, θὰ εὐρίσκατε τὸν Χρυσοῦν Ἀετὸν, τὴν Λευκὴν Ἀρκτοῦν... Ἀγίε Μηνᾶ! τί ὠραία πράγματα... κατεργαρίαις διὰ νὰ γδέρουν τοὺς πτωχοὺς ξένους... Καὶ ἔπειτα λένε πῶς ἡ πάπαις τους εἶναι παχύτεραις ἀπὸ ταῖς δικαίς μου — σὺν νὰ μὴν ἀναπνέει τὸν ἴδιον ἀέρα... Καὶ ἤμπορῶ νὰ σᾶς εἰπῶ, κύριε ἱππότα, ὅτι ἐτάχισαν ὅσους εἶχαν τὴν κακὴν τύχην νὰ πέσουν ἐκεῖ μέσα περισσοτέρους κοκόρους ψόφιους ἀπὸ κόρυζα, παρὰ ὅσα λουλούδια ἔχει ἡ ἄνοιξις... Καὶ μία γυναῖκα γνωστὴ μου, ἡ ὁποία συχνάζει εἰς ἐκείνην τὴν κόλασιν, μὲ ἐβεβαίωνα ἐπρωχθεὶς ὅτι ἔθαψαν εἰς τὸ στομάχι ἐνὸς καλοῦ ἀνθρώπου ἕνα γάτο ἀντὶς γὰρ λαγῶ... Δὲν ἤξεύρω πῶς ἡ κυβερνήσις δὲν παίρνει μέτρα... νὰ μὴν ἔρθῃ καμμία ἀρρώστια... ἀλλὰ, ἀπὸ ἐνὸς καὶ ἑνὸς κ' εἰδῶ, τὰ πράγματα ὅλα πηγαίνουν ἀνάποδα... ἐγὼ εἶμαι χονδράνθρωπος καὶ δὲν εἰσέωρω ὅσα ξέρετε ἡ εὐγενεὶς σας, ἀλλὰ, ἂν ἦταν ἀπὸ μένανε, θὰ...

Ὁ Ρογήρος, ἐκ τῶν λόγων αὐτῶν τοῦ ξενόδοχου, ἐπείσθη ὅτι ἦν καταδικασμένος ν' ἀρκεσθῇ εἰς ἄθλιον φαγητόν, ὅθεν χωρὶς τὴν ἐλαχίστην προσοχὴν νὰ δώσῃ

εἰς αὐτόν, κατηυθύνθη εἰς τινὰ αἰθούσαν, ὅθεν ἐξήρχετο συγκεχυμένος θόρυβος ἀνθρώπων λαλοῦντων γεγονυῖα τῇ φωνῇ καὶ ταυτοχρόνως· ἀπὸ δὲ τῆς φλιάς παρατηρήσας, εἶδεν ἐν αὐτῇ τέσσαρας ἀνδρας φέροντας σκούφους ἐκ σιδήρου, ἐν μέρει πιεσμένους καὶ ἐν μέρει ἐσχωριασμένους, καὶ περιστήθια ἐπίσης σιδηρά.

Τὰς λόγχας αὐτῶν καὶ τὰς σπάθας εἶχον ἀποθέσει εἰς τινὰ γωνίαν τῆς αἰθούσης, ἐκάθηντο δὲ ἐκ τοῦ αὐτοῦ μέρους τῆς τραπέζης, πίνοντες καὶ λαλοῦντες.

Οἱ ἄνδρες οὗτοι, οἵτινες ἀνῆλθον εἰς ἀπόσπασμά τι ἐνόπλων ὑποτελῶν, ἐξ ἐκείνων οὓς ἕκαστος τῶν βαρόνων ἐθεώρει τιμὴν του νὰ ἔχῃ μεθ' ἑαυτοῦ, μόλις εἶδον τὸν Ρογήρον, ἠγέρθησαν καὶ ἐχαιρέτισαν αὐτόν εὐσεβάστως, διότι ἐκ τῆς μακρῆς ἐξέως ἦσαν συνειθισμένοι νὰ φέρονται οὕτω πρὸς πάσας τὰς χρυσοποικίλους καὶ ἀργυροποικίλους πανοπλίας. Ὁ Ρογήρος ἀντεχαιρέτισεν αὐτοὺς διὰ τῆς χειρὸς καὶ τοὺς προσεκάλεσεν νὰ καθίσωσιν αὐθις.

Τὴν προσοχὴν του ὅμως δὲν ἐφείλκυσαν τόσο αὐτοί, ὅσοι πέμπτον τι πρόσωπον, ὅπερ, μόλις εἶδεν αὐτόν εἰσελθόντα, ἔντρομον ἀφῆρεσε ταχύτατα τὸ ἐνώπιόν του πινακίον, ὅπερ ἦτο πλήρες ἐκλεκτῶν ἐδεσμάτων, ἀντικαταστήσαν αὐτὸ διὰ δοκαῖας ξηρῶν ἐλαίων, καὶ ἐκρυπτεν, ὡς ἠδύνατο, τὸ πρόσωπόν του ἐν τῇ καλύπτρᾳ τοῦ ράσου του — διότι ἔφερε ράσον προσκυνητοῦ.

Ὅσον ὅμως καὶ ἂν προσεπάθησε, δὲν κατώρθωσε νὰ κρυβῇ ἐντελῶς ἀπὸ τοῦ Ρογήρου, ὅστις μόλις τὸν ἀνεγνώρισε κατελήθη ὑπὸ αἰσθήματος φόβου, ὁμοίου πρὸς ἐκεῖνον, ὃν αἰσθανόμεθα ἀκούοντες φοβεράν τινὰ ἱστορίαν — θέλομεν νὰ διακόψωμεν τὸν διηγούμενον, καὶ οἱ λόγοι μένουσιν ἐν τῷ λάρυγγι ἡμῶν — θέλομεν νὰ φύγωμεν, καὶ οἱ πόδες ἡμῶν φαίνονται ἐρριζωμένοι εἰς τὸ ἔδαφος, ἐνῷ ὁ ἰδρῶς τρέχει ἀπὸ τοῦ ψυχροῦ μετώπου μας καὶ δὲν τολμῶμεν νὰ στρέψωμεν τὴν κεφαλὴν. Αἰσχυνθεὶς, ὅτι ὠχρίασεν ἐνώπιον τοιοῦτου ἀνθρώπου, ὃν ἐθεώρει οὐτιδανόν, συνεκέντρωσε τὰς δυνάμεις του καὶ εἶπε στενάχας:

— Σαῖς ἐδῶ, προσκυνητά;

Μόλις δ' ἐπρόφερε τοὺς λόγους τούτους, καὶ διελύθη ἡ γοητεία· ἀνέλαθεν ἀμέσως τὴν ἰσχὺν τοῦ σκέπτεσθαι καὶ τοῦ αἰσθάνεσθαι, καὶ παρατηρήσας τοὺς τέσσαρας ἀχρεῖους, ὑπὸ τῶν ὁποίων περιεστοιχεῖτο, εἶπεν αὐτῷ μειδιῶν χλευαστικῶς:

— Ἀπὸ τοῦδε, νομίζω, δὲν θὰ ἔχετε χρεῖαν ἄλλης συνοδείας.

— Ἐ! ὅποιος ζητεῖ εὐρίσκει, ἀπήντησεν ὁ προσκυνητής, γενναῖε ἱππότα. Τὸ πλοῖον κλίνει κατὰ τὸν ἄνεμον, καὶ ἕνα κεφάλι μεγαλείτερον πολὺ ἀπὸ τὸ δικό μου εἶπε: μετὰ ὁσίων ὁσιος, καὶ μετὰ κατεργαρίων κατεργάρης.

— Καί, ἂν δὲν ἀπατώμαι, νομίζω ὅτι εἴσθε πλασμένοι νὰ ἦσθε μᾶλλον μὲ τοὺς δευτέρους παρὰ μὲ τοὺς πρώτους, καὶ ὅτι δύναμαι νὰ σᾶς ἐπαναλάβω καὶ τὴν ἡμέραν ὅτι εἶπον εἰς ὑμᾶς τὴν νύκτα, ὅτε σᾶς συνήντησα τὸ πρῶτον. Δὲν γνωρίζω τὴν



αίτιαν, διὰ τὴν ὁποίαν προσπαθεῖτε νὰ μὲ ἀπατήσετε· ἀλλὰ πιστεύετε ὅτι δύνασθε νὰ τὸ κατορθώσετε τρώγων ἢ μὴ τρώγων ἐνώπιόν μου ἐκ τοῦ φαγητοῦ. τὸ ὅποιον ἐτρώγετε πρὸ ὀλίγου; Ἐξακολουθήσατε τὸ φαγητόν σας, διότι εἴτε πέρδικας, εἴτε ἐλάϊας, βλέπω ἐπὶ τῆς τραπέζης σας, δὲν μεταβάλλω τὴν περὶ ὑμῶν ιδέαν μου. — Τὸ πρόσωπον εἶναι ἐκεῖνο τὸ ὅποιον λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν.

— ὦ! τότε, ἀφοῦ μὲ εἶδετε, θὰ ἐξακολουθήσω νὰ τρώω τὸ φαγητόν μου. Ἀμαρτία κρυμμένη, μισοσυγχαρεμένη. Τὴν φορὰν ὅμως ταύτην, θὰ λογαριασθῇ ὅλη εἰς χρέος μου... καὶ ταῦτα λέγων ὁ προσκυνητὴς κατεβρόχθισε μεγάλα τεμάχια... Τὸ χειρότερον, κατὰ τὴν γνώμην μου, εἶναι τὸ σκάνδαλον... Ὁ ἀέλεα, σχεδόν, σχεδόν, ὅτι χωρὶς σκάνδαλον δὲν εἶναι ἀμαρτία. Ὅταν οἱ ἄνθρωποι δὲν βλέπουν, καὶ ὁ Θεὸς κλεῖ τὰ μάτια καὶ δὲν τὸν μέλει.

— Μοχθηρὰ σκέψεις!... ἂν ἡ φωνὴ τῆς συνειδήσεώς σου σὲ ἐνθαρρύνῃ, φρονεῖς ὅτι θὰ σὲ ἀποθαρρύνῃ ἡ φωνὴ τῶν ἀνθρώπων; Ὁ κέδρος τοῦ Λιβάνου κάμπτεται ὑπὸ τὴν πνοὴν τῆς λαίλαπος, ἀλλὰ δὲν θραύεται.

— Καθὼς, γενναῖε ἱππότη, εἶναι ἀδύνατον, παραδείγματός χάριν, ἕνας νὰ τρέχῃ μὲ ἕνα ποτήρι γεμάτο εἰς τὸ χέρι καὶ νὰ μὴν ἀφίση νὰ χυθῇ καμμία σταλαγματοῦλα, ἔτσι εἶναι ἀδύνατον σχεδὸν καὶ ὁ ἄνθρωπος νὰ φυλάξῃ κατάσπρη τῇ ψυχῇ του ἴσα μὲ τὸν τάφον. Καθὼς δὲ δὲν θὰ ἐγκαταδικάζετε τὸν πρῶτον, ἂν κρύψῃ τὸ ἐλάττωμα τοῦ ποτηρίου, ἔτσι δὲν ἡμπορεῖτε νὰ καταδικάσετε καὶ τὸν ἄνθρωπον ὁ ὁποῖος κρύβει, ὀπίσω ἀπὸ τὸ ἄσπρο, τὸ μέρος τῆς ψυχῆς του ὁποῦ ἐμαύρισε. Μὲ τὴν τέχνην καὶ μὲ τὴν ἀπάτην ἔχῃ κανεὶς τὸ μισὸ χρόνον: καὶ μὲ τὴν ἀπάτην καὶ τὴν τέχνην, τὸν ἄλλο μισό... καθὼς λέγει ὁ ποιητής.

Καὶ θὰ ἐξηκολούθει λέγων, ἂν μὴ τὴν στιγμὴν ἐκείνην εἰσήρχετο ὁ ξενοδόχος, φέρον εἰς τὸν Ρογήρον τὸ ζητηθέν φαγητόν, τὸ ὅποιον δὲν θὰ εἶπὼ ὑμῖν βεβαίως, οὔτε ποίας φύσεως ἦτο, οὔτε πῶς ἦτο μαγειρευμένον, διότι εἶμαι ὅλως ἀδαὴς τῆς μαγειρικῆς καί, προκειμένου περὶ ἐμοῦ, ὁ Ἀπίκιος δύναται νὰ κοιμᾶται χίλια ἔτη ἐπὶ τῆς αὐτῆς πλευρᾶς, διότι οὐδέποτε θ' ἀφυπνίσω αὐτόν ἵνα κατακλιθῇ ἐπὶ τῆς ἐτέρας, καὶ κατὰ τοῦτο, καθὼς καὶ κατὰ τὰ ἄλλα, δέον νὰ ὑποχωρήσῃ τις εἰς τὸν Σκῶτον μυθιστοριογράφον. Ἀρκεῖ νὰ μάθῃτε ὅτι τὸ προαίσθημα τοῦ Ρογήρου δὲν τὸν ἠπάτησε, καὶ ὅτι οὐδέποτε εἰς τὴν ζωὴν του εἶχε φάγῃ οὗτος φαγητόν ἥσσαν εὐάρεστον καὶ μᾶλλον ἐπαινεθὲν.

— Δὲν τὸ λέγω διὰ νὰ καυχηθῶ, διότι ἡ υπερφάνεια εἶναι κακὸν ἀμαρτήμα, ἔλεγεν ὁ ξενοδόχος, ἀλλὰ ἂν θέλετε νὰ φάτε τέτοια πράγματα, κοπιᾶσατε εἰς τὸν «Χρυσὸν Ἀετὸν» ἢ τὴν «Λευκὴν Ἀρκτον»... ἅγιε καὶ θαυματουργέ Μηνᾶ! Ἐκεῖ, ναί, ἡμπορεῖ νὰ πῇ κανεὶς πῶς δίνουν τὸ ψωμί ἀπὸ μακρυὰ... Καὶ τὸ κρασί; ὦ! ὅσον διὰ

τὸ κρασί, ὥς ὀρκίζομαι ὅτι ἀπὸ τέτοιου πίναε καὶ ὁ βασιλεὺς Μαμφρέδης.

Ὁ Φιλιππῶλος Φαγιάνος, ὁ συγγενὴς μου, ὁ ὁποῖος ἦταν ὑπέρτης εἰς τὴν αὐλὴν τόσα χρόνια, μὲ ἐβεβαίωνε μίαν ἡμέραν ὅτι τὸ κρασί τοῦ βασιλεῖος δὲν εἶναι καλλίτερον. Καὶ ἐδῶ δὲν πλεονεῖ κανεὶς καθὼς ἄλλου, τέσσαρα ταριά τὸ μέτρο... διότι φτωχοὶ εἴμεθα, ἀλλὰ μὲ τὸ φόβον τοῦ Θεοῦ... ἐγὼ τ' ἀγοράζω τρία ταριά καὶ τὸ πούλω τρία καὶ τρία τέταρτα... Ὁ κερδίσω λίγα ἔς αὐτὸν τὸν κόσμον... ὑπομονή!... θὰ σώσω τὴν ψυχὴν μου εἰς τὸν ἄλλον... ἔτσι κ' ἔτσι εἰς αὐτὸν τὸν κόσμον εἴμεθα ὁδοιπόροι, καθὼς λέγει ὁ Παπᾶ-Γιοκάνδος... καὶ ἐκεῖ θὰ μείνουμε χιλιάδες χρόνους... Μὲ ἐβεβαίωσαν, γενναῖε ἱππότη, οἱ ξενόδοχοι εἰς τὴν κόλασιν βασανίζονται μένοντες χωσμένοι εἰς τὸ νερὸ ὁποῦ ἀνακάτωσαν μὲ τὸ κρασί... Φαντασθῆτε πόσαις ὀργυιαῖς θὰ ἦναι ἀποκάτου ὁ ξενοδόχος τοῦ Χρυσοῦ Ἀετοῦ... Μὰ τὴν ἀλήθειαν! τὸν λυποῦμαι, διότι ἔχει οἰκογένειαν... Καὶ ἐκεῖνος τῆς Λευκῆς Ἀρκτος;... Πιστεύω πῶς καὶ ἂν τοῦ δώσουν τὴν ἄδειαν νὰ βγῇ ἀπάνου, θὰ κάμῃ ὅλην τὴν αἰωνιότητα ἴσα καὶ τὸ καταφέρει.

Λέγων δὲ ταῦτα, ὁ ξενοδόχος ἠπλώσεν ἀθλίαν τινὰ ὀθόνην ἐπὶ τινος τραπέζης, ὅπερ ἰδὼν ὁ προσκυνητὴς ἐστράφη πρὸς τὸν Ρογήρον καὶ εἶπε:

— Γενναῖε ἱππότη, νὰ ἔχετε τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, ἂν θέλετε νὰ μᾶς τιμήσετε μὲ τὴν συντροφίαν σας, ἐγὼ δὲν θὰ φερθῶ χωριάτικα μὲ σᾶς, καθὼς σεῖς ἐφευρίκατε μὲ ἐμέ. Ἐλθετε ἐλεύθερα, θὰ στυμωθῶ εἰς τὸ ἕνα μέρος καὶ θὰ σᾶς κάμω τόπον ἀρκετὸν νὰ καθήσετε.

— Καὶ ἂν ἀκόμη... (ἀπήντησε, βλέπων αὐτὸν ὑπόδρα ὁ Ρογήρος)... εἶχες εἰς μίαν τράπεζαν τὴν θέσιν τοῦ κυνός, καὶ ἐγὼ ἔμελλον νὰ καθήσω εἰς τὴν ἑδραν τοῦ βαρόνου, ὁ ὁποῖος ρίπτει εἰς αὐτὸν τὰ κόκαλα, θὰ ἡσθάνομην βδελυγμίαν νὰ καθήσω εἰς τὴν τράπεζαν ἐκείνην.

— Δόγια παληκαρίσια, αὐθέντα!... εἶπεν ὁ ξενοδόχος, προσποιούμενος ὅτι ἐλάμβανε τὸ μέρος τοῦ Ρογήρου)... αὐτὸ λέγεται νὰ δίνῃ κανεὶς τρία ψωμιά γιὰ δύο, καὶ γλυκὸ κρασί γιὰ ξεῖδι... Εὐρίσκει κανεὶς τὸ μᾶστορήν του, χαντζῆ μου... κ' ἔτσι παθαίνουν ὅσοι γυρεύουν ψωμὶ καλλίτερον ἀπὸ σιταρένιον.

— Καὶ τί! τὸν ἐπρόσβαλα, ἂν τοῦ εἶπα νὰ τοῦ κάμω τόπο εἰς τὸ τραπέζι μας;... (ἀπήντησεν ὁ προσκυνητὴς)... Τὸ παράδειγμα τοῦ σκυλιοῦ, ποῦ ἐδάγκασε τὸ χέρι ποῦ τοῦδινε τὸ ψωμί, εἶναι πολὺ παλαιό. Καὶ ὅμως, τί μᾶς λέει τὸ εὐαγγέλιον;... ὅταν σοῦ γυρεύουν τὸ πουκάμισο, δόσε καὶ τὸ ἐπανοφῶρι... καὶ ὅταν σὲ κτυπήσουν εἰς τὸ δεξιὸ μάγουλο, γύρισε καὶ τὸ ζερβί, διὰ νὰ σὲ κτυπήσουν καὶ εἰς ἐκεῖνο... διὰ τοῦτο σὲ συγχωρῶ.

— Πράγματι! ἀποδείξέ μου ὅτι θὰ ἠδύνασο νὰ πράξῃς καὶ ἄλλως, καὶ τότε σοῦ εἶμαι εὐγνώμων διὰ τὴν συγχώρησιν.

— Πολλὰς φορὰς... (εἶπεν ὁ προσκυνη-

τῆς, προσηλῶν ἐπὶ τοῦ Ρογήρου βλέμμα ὁμοιάζον πρὸς τὸ τῆς ἐχίδνης), μία μοναχὴ σκαθουλίσσα ἔκαψε φρουρία καὶ μοναστήριον. Πολλὰς φορὰς ἕνα σκυληκάκι ἐχάλασε τὰ μεγαλειότερα τοῦ βουνοῦ ρουπάκια.

— Ἀρχισε νὰ σιωπᾷς, ἂν θέλῃς νὰ σὲ θεωρήσω τίμιον. Ἄν ὑπῆρχεν ἐν σοὶ σκιά ἀρετῆς, θὰ ἐκχυχᾷς ὀλιγώτερον.

— Αὐτὸ ὁποῦ εἶπετε δὲν εἶναι ὀρθόν... Τὸ νὰ ἐπαινῆται κανεὶς ἡμπορεῖ νὰ ἦναι ἐλάττωμα, δὲν ἀποκλείει ὅμως καὶ τὴν ἀλήθειαν τοῦ ἐπαίνου.

— Ὁμῶς ὅτι ἂν εἶχες τὴν δύναμιν τοῦ σπινθῆρος θὰ ἐπυροπόλεις... ἀλλ' εἶσαι ἐρπετόν, συντετριμμένον εἰς τὸ μέσον.

— Εἶμαι ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος πολλὰς φορὰς ἐμποδίζεται νὰ κάμῃ τὸ καλὸν ὅταν θέλῃ... ἀλλὰ κανεὶ τὸ καλὸν καὶ ὅταν δὲν θέλῃ.

— Τὴν νύκτα, κατὰ τὴν ὁποίαν, χωρὶς νὰ ἴδω τὸ πρόσωπόν σου, ἀπὸ τὸν ἦχον τῆς φωνῆς σου μόνον, σὲ εἶπον κακοῦργον, δὲν ἠπατήθην. Καὶ ὅμως δὲν ἐγνώρισα τότε, οὐδὲ τώρα δύναμαι νὰ γνωρίσω ποῖον εἶδους κακοῦργος εἶσαι... δὲν ἡξέυρω ἂν ἦται κακοῦργος μωρός, ἢ κακοῦργος σοφός· ἀπὸ τέχνης ἢ ἀπὸ φύσεως. Μοὶ φαίνεται ὡς ἀπαισία μορφὴ ἡμικεκαλυμμένη διὰ τοῦ μανδύου, ὡς φάντασμα, τὸ ὅποιον συγχέεται κατὰ τὸ ἥμισυ μετὰ τοῦ σκότους. Κάθε σου βλέμμα προξενεῖ λύπην, κάθε σου λέξις πληγώνει τὴν καρδίαν. Ἄν ἦναι ἀληθὲς, ὅτι ὑπάρχουν ὄφεις, τῶν ὁποίων ἡ πνοὴ δύναται νὰ παγώσῃ τὰς αἰσθήσεις, σὺ βεβαίως εἶσαι εἰς ἐξ ἐκείνων ἐν μορφῇ ἀνθρώπου.

— Ἱππότη, ἂν ἡ ἔξαψις τοῦ αἵματος, τὴν ὁποίαν εἶχε γεννήσῃ πλαστὴ δυστυχία, σᾶς ἔκαμε μίαν φορὰν νὰ μὲ ὑβρίσετε, καὶ ἐγὼ ἀπὸ συμπάθειαν τὸ ὑπέμεινα, σκεφθῆτε, ὅτι δὲν θὰ σᾶς εἶναι συγχωρημένον πάντοτε νὰ ὑβρίζετε, ἐνῶ ἐγὼ θὰ ἔχω πάντα τὴν ἀρετὴν τῆς ὑπομονῆς. Ὑπάρχει μάτι, τὸ ὅποιον βλέπει τὴν ἀδικίαν ὅπου γένεται ἔς τὸν ἀδύνατον καὶ χέρι τὸ ὅποιον τὴν ἐπανορθώνει.

— Δὲν τὸ εἶδα ποτέ.

— Καὶ θὰ εἰμπορούσατε νὰ ὑποφέρετε τὴν θέαν του; Ὑπάρχει, ἂν καὶ ἦναι κρυμμένον. Ὁ κεραυνὸς ἐρχεται ἀπὸ κρυμμένο χέρι.

Ὁ τόνος τῆς φωνῆς, δι' οὗ ὁ προσκυνητῆς εἶπε τοὺς τελευταίους τούτους λόγους, ὑπῆρξεν τόσον διάφορος τοῦ τόνου, δι' οὗ εἶχεν ὁμιλήσῃ ἄχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης, ὥστε ὁ Ρογήρος ἐκλινε τὴν κεφαλὴν, ὥσπερ καταβληθεὶς ὑπὸ τοῦ ἄλγους, ἐπὶ τῆς τραπέζης. Ὁ προσκυνητὴς, ὥσπερ περιέμενε τοῦτο, ἐνευσεν ἀμέσως εἰς δύο τῶν συντρόφων του, οἵτινες ἔσπευσαν νὰ τοποθετηθῶσιν ἐνθεν καὶ ἐνθεν τοῦ νέου.

Ὁ ξενοδόχος ἔθεσε τὰς χεῖρας ὀπισθεν καὶ ἀπεσύρθη ἀθρόωως πρὸς τὴν θύραν, θεώμενος ἐκείθεν τὰ γινόμενα.

Οὐδεὶς ἀνέπνεεν. Ἐπὶ δέκα λεπτὰ ἐπεκράτησεν ἀπόλυτος ἡρεμία. Ἐπὶ τέλους, ὁ Ρογήρος ἤρξατο ψιθυρίζων:



— Αὐτὸς εἶναι... ὁ μοιραῖος ἄνθρωπος... τὸ ὄργανον τῆς εἰρμαρμένης!... Μὴ ἡ ψυχὴ μου δὲν ἤκουσε τὴν φωνὴν του μετὰ τῆς αὐτῆς φρίκης;... Δὲν ἐπάγωσε τὸ αἷμά μου καὶ ἐπαυσε ὁ σφυγμὸς μου;...

Εἶτα ἐξηκολούθησεν, ὑψὼν τὴν φωνήν:  
— Αὐτὸς εἶναι!...

Καὶ τοὺς λόγους τούτους εἰπὼν, ἐσφίγξε τὰς πυγμὰς καὶ ἐτάνυσε τοὺς βραχίονας... Οἱ μὲς τοῦ προσώπου του συνεσπάρθησαν, ὥσπερ συνεκέντρον πᾶσαν αὐτοῦ τὴν ἰσχύ, ὥπως μὴ ὑποκύψῃ εἰς τὸ ἄλγος... καὶ ἐξηκολούθησε λέγων:

— Καὶ ἂν ᾔναι δαίμων ἐνσαρκωμένος, θὰ κρημνισθῶ μετ' αὐτοῦ εἰς τὸ αἰώνιον πῦρ, διότι θὰ προσκολληθῶ εἰς αὐτὸν καὶ δὲν θὰ τὸν ἀφίσω, ἂν πρῶτον δὲν μοῦ δώσῃ λόγον διατὶ τόσον ἀγρίως με καταδιώκει... διατὶ με ἠπάτησε... Ὁ κακούργος!... Ἐγὼ οὐδέποτε τὸν ἐβλάψα... Οὐδέποτε εἶχον ἰδῆ αὐτόν... καὶ αὐτὸς ἐζήτησε νὰ με κάμῃ νὰ τελλαθῶ... Ἐδηλητηρίασε τὴν ζωὴν μου... Ἄλλ... ἄφρων!.. μοῦ ἄφισε τόσην ἀκόμη, ὅση ἀρκεῖ νὰ τὸν φονεύσω... καὶ ἂν ᾔναι τοιοῦτος ὥστε νὰ φονεύεται, θὰ τὸν φονεύσω ἀμέσως.

Καὶ ταῦτα εἰπὼν, ἐλάκτισε τόσον ἰσχυρῶς τὴν τράπεζαν, ὥστε καὶ φαγητὰ καὶ οἶνος καὶ πινακία ἐπεσαν χαμαί. Ἠγέρθη, εἶχε τὸ βλέμμα βλοσυρὸν, τὸ πρόσωπον πορφυροῦν καὶ στάσιν ἀνθρώπου θέλοντος νὰ ὀρμήσῃ...

Οὐαὶ τῷ προσκυνητῇ, ἂν ἔρθανεν αὐτόν, διότι δὲν θὰ εἶχεν ἀνάγκην ἄλλου ἱατροῦ, ὥπως τελειώσῃ τὴν ζωὴν του.

Ἄλλ' οἱ δύο ἀχρεῖοι, οἵτινες εἶχον τοποθετηθῇ παρ' αὐτόν, τὸν ἤρπασαν ἀπὸ τε τῶν βραχιόνων καὶ τοῦ στήθους λέγοντες:

— Διὰ ποῦ, αὐθέντα;

— Δὲν ἔχω μὲ σὺς τίποτε... ἀπομακρύνθητε... ἀφίσατέ με νὰ εἰπῶ δύο λόγους εἰς ἐκεῖνον ἐκεῖ τὸν δαίμονα.

— Εἰμπορεῖτε νὰ τοῦ εἰπῆτε ὅ,τι θέλετε καὶ ἀπὸ αὐτὸ ἐδῶ τὸ μέρος, καθὼς καὶ ἀπὸ κοντά... ἀπ' ὅ,τι φαίνεται δὲν ἀφίσατε τὴν γλῶσσά σας εἰς τὸν μακελλάρην.

— Ὁχι... ὄχι... εἶναι ἀνάγκη νὰ ἤμαι σιμά του... ἀφίσατέ με... σὺς λέγω... (καὶ προσεπάθει ν' ἀπαλλαγῇ αὐτῶν...) ἀφίσατέ με... σὺς διατάττω... σὺς παρακαλῶ...

— Μὴν πλησιάζετε, ἱππότες... διότι θὰ σὺς παίξω κακὸ παίγνιδι!... Δὲν εἰσεύρετε πῶς ὁ διάβολος καίει;... Ἐ!... Μπούτσιε, κράτει τον καλά... καὶ σὺ Γιαννότσε...

— Κάμε δ,τι θέλεις... πρέπει ὅμως νὰ μοῦ εἰπῆς διὰ ποῖαν αἰτίαν τώρα τόσους μῆνας με ἐξώθεις εἰς ἐκδίκησιν ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος δὲν ἦτον πατήρ μου... εἰπέ μου, εἰπέ μου, διατὶ με ἐσπρωξες εἰς τὸ ἐγκλημα;

Ὁ Ρογῆρος, διὰ σπασμῶν λύσεως, διπλασιάζων τὰς δυνάμεις του, προσεπάθει ν' ἀπαλλαγῇ τῶν δύο ἀχρείων καὶ νὰ ὀρμήσῃ κατὰ τοῦ προσκυνητοῦ... Ἄλλ' ἐκεῖνοι ἐκράτουν αὐτὸν ἰσχυρῶς. Ἐν τούτοις, μὴ δυνάμενοι ν' ἀνθέξωσι καὶ ὅλως εἰς τὴν ὀρμήν του, τὸν ἠκολούθουν συρόμενοι ὑπ' αὐτοῦ.

Ὁ προσκυνητής, ἀπώλεσε τὸ θάρρος του καὶ καταληφθεὶς ὑπὸ φόβου ὤθησε τὴν τράπεζαν καὶ ἤρξατο νὰ φεύγῃ. Ἡ τράπεζα ἀνετράπη, ὡς ἡ τοῦ Ρογῆρου... καὶ πάντα τὰ ἐπ' αὐτῆς ἐπεσαν φύρδην-μύγδην χαμαί...

Ἰσως ἡ ὤθησις τοῦ φόβου ὑπῆρξεν ἐπίσης καὶ ἡ τῆς λύσεως βιαία... Ἰσως αἱ τράπεζαι ἦσαν τοποθετημέναι ὑπὸ τοῦ ξενοδόχου τοιοῦτοτρόπως, ὥστε εἰς τὴν ἐλαχίστην ὤθησιν νὰ ἀνατραπῶσιν, ὅπως ἔχη ἀφορμὴν νὰ πληρωθῇ ἐκ νέου πᾶν τὸ παρατεθέν.

— Ὡραῖος τρόπος, μὰ τὴν ἀλήθειαν, διὰ νὰ ἀποκτήσετε τὴν χάριν τοῦ Κυρίου. Μόνον διὰ φαί εἰσθε καλοί, ὠρετο ὁ προσκυνητής, τρέχων ἐν τῇ αἰθούσῃ. Κρατεῖτέ τον, ἄθλιε... Δὲν βλέπετε ὅτι ἂν σὺς φύγῃ θὰ μᾶς πνίξῃ ὅλους;

— Τί καταστροφή εἶν' αὕτη! ἐκραύγαζεν ἐξ ἄλλου ὁ ξενοδόχος. Παναγία τῶν δακρύων!... Πτωχὰ μου πιάτα!... τὰ ὅποια εἶχα ἀγοράσῃ εὐμορφα καὶ καθαρά ἀπὸ τὸ πανηγύρι τῆς Πισσιτέλας!... Μοῦ ἔχολάσατε τὴν δωδεκάδα, κύριοι... Ποῖος θὰ με πληρώσῃ;... Ποῖος;... ὁποῖος σπάει πληρόνει... Ποῖος θὰ πληρώσῃ;...

— Βίαν ἐναντίον μου; ἐκραύγαζεν ἐπίσης καὶ ὁ Ρογῆρος. Τί εἶναι τούτο; Ἄν ἤμπορέσω νὰ πιάσω τὸ σπαθί μου, τῷπιασα... Κακούργοι!... Προδοσία!... προδοσία!...

— Πήγαινε, εἶπεν εἰς τῶν ἀχρείων εἰς τὸν ξενοδόχον, πήγαινε καὶ φέρε μας ὅσα σχοινία ἔχεις ἔς τὸ μαγειρεῖο.

— Αὐτὸ δὲν εἶναι...

— Τί;... Σοῦ φαίνεται πῶς ὅση ζημία καὶ ἂν σοῦ ἐκάμαμε ἀξίζει ἓνα αὐγουστάρι; Καὶ ἂν ἐκαίκαμε τὸ σπίτι σου, ἐσὲ καὶ τὴ φαμελειά σου ὅλη, ἡ ζημία πάλι δὲν θάτανε τόση.

— Νὰ, ἡ προφητεία μου ἀλήθευε, εἶπεν ἑτερός τις τῶν ἀχρείων. Ἄν ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τὸν ἐσυνειθίζετε, καθὼς ἔλεγα ἐγώ, πληρόνοντάς τον μὲ ξυλειαῖς ἔς τὸ κεφάλι, τώρα δὲν θάκανε τὸν ἀδιάκριτο... Πήγαινε γρήγορα, κατεργάρη, νὰ φέρῃς τὰ σχοινιά.

— Στοχασθῆτε... βλέπετε.

— Ἐνα λόγο ἀκόμα, εἶπεν ἀπειλῶν αὐτὸν διὰ τοῦ ἐγχειριδίου ὁ κακούργος, καὶ ὀρκίζομαι ἔς τὴν ψυχὴν τοῦ πατέρα μου, ὅτι δὲν θ' ἀπαντήσης πλέον εἰς ὅσας ἐρώτησεις καὶ ἂν σοῦ κάμουν, εἰς αὐτὸν τὸν κόσμον.

Ὁ ξενοδόχος μορφάζων, ὥσπερ ἐγέυετο ὀξέος τινός, ἐφυγεν ἀμέσως.

Ἐν τούτοις, ὁ Ρογῆρος κατέβαλλε μεγίστας προσπάθειάς ὅπως ἀπαλλαγῇ. Ἐγρονθοκόπει, ἐλάκτιζεν, ἐδάκνε... Ὅστις ἐκτυπήθη, ἠσθάνετο τὸν πόνον καὶ τὴν ἐπιούσαν... Ἐβαλλεν ὀξύτατος κραυγὰς... Καταβληθεὶς πολλάκις καὶ πιεζόμενος ὑπὸ τοῦ βάρους ἀνθρωπίνου σώματος, διὰ θαυμασίας ἐπιδειξιότητος καὶ ρώμης ἀνηγείρετο καταπατῶν τὰ στήθη τοῦ πιεζόντος αὐτόν. Ἐθορύβει τόσον πολὺ, ὥστε ἠδύνατο ν' ἀκουσθῇ καὶ ἐξ ἀποστάσεως ἡμίσεος μιλίου.

Ἐν τούτοις, ἐπανῆλθεν ὁ ξενοδόχος φέ-

ρων τὰ σχοινία, κάτωχρος καὶ κραυγάζων:

— Ἄνθρωποι! ἄνθρωποι! ἔρχονται ἐδῶ...

Εἰς τῶν κακούργων ἔκυψεν ἀπὸ τοῦ παρὰ τοῦ, ἀλλ' ἀπεσύρθη ἀμέσως ἐκρυνήσας φοβερὰν βλασφημίαν.

Ἠκούετο ὁ κρότος πλησιαζόντων βηματῶν, ὅτε ὁ ξενοδόχος ἤρξατο νὰ κραυγάζῃ:

— Ἀφίσατε αὐτὸν τὸν ἱππότην... εἶναι εἰς τὸ σπίτι μου, καὶ πρέπει νᾶναι ἀσφαλὴς σὰν εἰς τὴν ἐκκλησίαν... Ἄν σὺς ἐβλάψῃς σὲ τίποτε, μπορεῖτε νὰ τὸν φυλάξετε ἔξω... Τί εἶν' αὐτό, τόσοι ἐναντίον εἰς ἓνα!... Τί ἄτιμα πράγματα εἶναι αὐτά!... τί δολοφονία!... Ὀρκίζομαι εἰς τὸ σῶμα... εἰς τὸ αἷμα...

Οἱ κακούργοι ἐκάγχασαν Ὁ δὲ προσκυνητής, ἐννοήσας τὴν πονηρίαν τοῦ ξενοδόχου, εἶπεν αὐτῷ:

— Ἀκουσε, Πιερόνο... Πιστεύεις ὅτι, ἂν κρύψῃς αὐτό, θὰ σοῦ λείψουν ἐγκλήματα διὰ νὰ πᾶς εἰς τὴν κρεμάλα... Ἐζήτησες ἓνα αὐγουστάρι διὰ νὰ μᾶς συνδράμῃς νὰ συλλάβωμεν αὐτὸν τὸν ἱππότην, ἂν ἤρχετο εἰς τὸ ξενοδοχεῖό σου. Νὰ ἀκόμα ἄλλο ἓνα... Ὁ τρόπος δέ, μὲ τὸν ὁποῖον πετάω τὰ χρήματα, ἄς σὲ πείσῃ ὅτι δὲν ἐξοδεύω ἀπὸ δικά μου. Ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος με ἔστειλε νὰ τὸν συλλάβω, εἶναι τέτοιος ὅπου ἤμπορεῖ νὰ σὲ κρεμάσῃ, διότι ἔδωκε νὰ πῇ εἰς ἓνα διψασμένον. Ἐκατάλαβες; Φρονιμάδα, ἂν δὲν θέλῃς νᾶρθῃ ἐδῶ μέσα τὸ ξυλοκρέββατο τώρα γρήγορα.

Τὸ πλῆθος ἐπλημμύρησε τὴν αἶθουσαν. Ἦσαν δὲ ὑποτελεῖς ἐκ τῶν περιχώρων, οἵτινες ἐδραμον ἀκούσαντες τὸν θόρυβον. Ἠρώτησαν τί συνέβη, καὶ τινες αὐτῶν ἔτρεξαν νὰ ἐλευθερώσωσι τὸν Ρογῆρον. Ἄν ἐσιώπα, θὰ τὸν ἀπήλασσον βεβαίως ἀπὸ τῶν χειρῶν τῶν ἀχρείων ἐκείνων... ἀλλ' ἰδὼν τὸν προσκυνητὴν προσπαθόντα νὰ κρυβῇ ἐν τῷ πλῆθει καὶ νὰ δραπετεύσῃ, δὲν ἠδυνήθη νὰ κρατήσῃ ἑαυτοῦ καὶ ἐκραύγασε δεικνύων αὐτόν:

— Συλλάβετε τὸν ὄφιν ἐκεῖνον, τὸν δαίμονα ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος τώρα τόσους μῆνας με καταδιώκει.

Πάντων οἱ ὀφθαλμοὶ ἐστράφησαν πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο. Ὁ δὲ προσκυνητής, ἰδὼν ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ κρυβῇ πλέον, ἐπροχώρησε θαρραλέως καὶ ἀποταθείς πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους, συνάπτων τὰς χεῖρας καὶ ἀνυψῶν τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑγροῦς ἐκ τῶν δακρύων, εἶπε:

— Κύριε, εἶσαι εὐσπλαχνος καὶ σοφὸς ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις σου, ὅθεν καὶ δ,τι μᾶς στέλλεις εἶναι διὰ τὸ καλὸν μας, ἂν καὶ ἔρχεται ὑπὸ μορφὴν κακοῦ. Εἰσάκουσον ὁμῶς τῶν πιστῶν τούτων καὶ ἐμοῦ τοῦ ἀμαρτωλοῦ τὰς δεήσεις καὶ εὐδόκησον νὰ ἐλευθερώσῃς τὴν πτωχὴν αὐτὴν σάρκα, καὶ ἐδείκνυε τὸν ἱππότην, ἀπὸ τὴν βάσανον ταύτην. Ἰδὲ πῶς τὸν βασανίζει ὁ ἐχθρὸς τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. Ἰδὲ πῶς χαίρει διὰ τὴν νίκην του ὁ κατηραμένος ἄγγελος...

— Ἄ! προδότα! ἐκραύγασε δι' ὅσης εἶχε φωνῆς ὁ Ρογῆρος... ἄφισε νὰ σὲ πλη-

σιάσω και θά ιδῆς ποῖος ἀπὸ τοὺς δύο ἡμᾶς εἶναι δαιμονισμένος.

— "ὦ!... βλέπετε, ἀδελφοί, χωρὶς νὰ προσέξῃ εἰς αὐτόν, ἐξηκολούθησε λέγων ὁ προσκυνητής... εἰς τί φέρεῖ ἡ ἀμαρτία; Τὸ παράδειγμα τοῦ ἄλλου ἄς σᾶς σωφρονίσῃ... μεταλαμβάνετε συχνά, νηστεύετε, ἀγρυπνεύετε, διότι ὁ πειρασμὸς καιροφυλακτεῖ..

— "Ανομοὶ!... ἄφρονες!... ὠρύετο ἀφρίζων ἐκ τῆς λύσσης ὁ δυστυχὴς Ρογῆρος, καὶ ἐπροχώρει τρίζων τοὺς ὀδόντας.

— Κρατεῖτέ τον καλὰ ἀδελφοί... ἀλλὰ μὴ τὸν βλάπτετε, διότι, ἂν καὶ δαιμονισμένος, εἶναι πάντοτε χριστιανός. Κρατεῖτέ τον... καὶ σεῖς... δέσατέ τον διὰ τὸ καλὸν του... Βλέπετε, ἀδελφοί, τὴν κακοτροπιάν τοῦ δαίμονος, ὁ ὅποιος τὸν σπρώχνει ἐναντίον μου, διότι εἰμαι ἱερεὺς... Ὁ ἄθλιος! ἂν μὲ ἐκτύπα, θὰ ἦτον ἀρρωτισμένος. Οἱ κανόνες τὸ λέγουν κατὰ κρά.

Τὸ πλῆθος, ὅπερ εἶχε τρέξῃ ἐκεῖ μεγαλοφρονοῦν, ὡσάνει ἐπρόκειτο νὰ ἀλώσῃ ἐξ ἐφόδου φρούριον, τότε δὲν ἐτόλμα νὰ πλησιάζῃ. Ἐσταυροκοπεῖτο, προσήχεται. Οἱ μὲν ἐνόμιζον ὅτι δὲν ἦσαν ἀρκούντως μακρὰν, οἱ δὲ ἐξῆλθον ἀθορύβως... Οἱ γέροντες προσήχοντο... αἱ γραῖαι, ἀδυνατοῦσαι νὰ αἰσθανθῶσιν οἶκτον ἐλάμβανον ἀφορμὴν ἀπὸ τὸν δαιμονισμένον, τὸν ὁποῖον ἐνόμιζον ὅτι εἶχον ἐνώπιόν των, ὅπως φλυαροῦσι περὶ πάντων ἐκείνων, οὓς εἶχον ἰδῆ κατὰ τὸ διάστημα τῆς ζωῆς των ἐν τοῖς περιχώροις τῆς ἐνορίας των.

[Ἔπεται συνέχεια].

ΠΑΝ. ΠΑΝΑΣ

## ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΟΝΕ

# Η ΚΟΜΗΣΣΑ ΣΑΡΡΑ

[Συνέχεια]

Βήματα ἠκούσθησαν, εἰς τὸν ἐγγὺς θαλάμου οὗτινος ἡ θύρα ἦτο ἡμιανεωγμένη.

— Φοβοῦμαι μὴ σᾶς ζητοῦσιν, εἶπεν ὁ Πέτρος. Ὡμεν λογικοί, χωρισθῶμεν.

Ναί, ἤξεύρετε πάντοτε νὰ χρησιμοποιοῦντε τὸ λογικόν σας... ἐπανελάθεν ἡ Σάρρα μετὰ πικρίας.

Καὶ διὰ θυμοβόρου βλέμματος.

— Ὑγίαινε λοιπόν... εἶπε.

Δύο ἡμέρας μετὰ τὴν ἐορτήν, οἱ ξένοι τοῦ Καναλέλ ἠθροίσθησαν ἐν τῇ αἰθούσῃ.

Ὁ καύσων ἦτο ἀφόρητος.

Ὁ Μερλώ ἀνεγίνωσκεν ἐφημερίδα τινὰ μετὰ πλείστης προσοχῆς, ψιθυρίζων ἐκαστὴν λέξιν ἣν διέτρεχεν.

Αἶφνης ἐσκίρτησεν ἐπὶ τοῦ κλιντήρος του, καὶ τείνων τὸ φύλλον τῷ κόμητι, διαλεγόμενῳ μετὰ τῆς ὡραίας κυρίας Smorden.

— Ἐπανάστασις εἰς Ἀλγερίαν! ἀνέκραξε μὲ φωνὴν ἀντηχήσασαν ὡς σάλπιγξ.

Ἡ Σάρρα ἠγέρθη ὥσει ἐκάθητο ἐπὶ

καίοντων ἀνθράκων. Ἡ Λευκὴ δὲν ἐκινήθη μὲν, ἀλλ' ἐγένετο ὡρὰ καὶ ἔπεσεν ἐκ τῶν χειρῶν τῆς τὸ ἔργον ἐπὶ τοῦ δαπέδου μετὰ τινος ξηροῦ κρότου. Πανταχόθεν ἠκούοντο ἐκφωνήσεις.

— Ὁ Σολεϊμὰν πάλιν θέλει νὰ ἐπιδείξῃ τὰς δυνάμεις του, εἶπεν ὁ στρατηγὸς μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῶ τελευταίας ὥρας τηλεγράφημα ἀγγέλλει σφαγὰς εἰς τὸ Νότιον Ὁράν... Ἐνὸσφ δὲν γίνεται ἐπιδρομή τις ἐπὶ τοῦ μαροκινικοῦ ἐδάφους πρὸς σωφρονισμὸν τῶν ληστῶν τῆς ὁάσεως Figuig δὲν θὰ ὑπάρξῃ εἰρήνη ἐν Ἀλγερίᾳ... Γινώσκω αὐτοὺς τοὺς ἀθλίους... Συνεπλάκην πολλάκις μετ' αὐτῶν... Καὶ σύ, Μερλώ... Ὁ πόλεμος παρ' αὐτοῖς εἶνε ἐμπορικὴ ἐπιχείρησις... Ὅτε πάσχουσιν ὑπ' ἐνδείας, παρασκευάζονται εἰς ἐκστρατείας, ἐπιπίπτουσιν ἐπὶ τῶν ξένων ἀποικίων, ἄς λεηλατοῦσι καὶ σφάζουσιν, συνεπιφέροντες τὴν λείαν καὶ γενόμενοι ἄφαντοι. Ἀποστέλλεται τότε στρατός, ὅστις στρατοπεδεύει ἐν τῇ ἐρήμῳ, δεκατιζόμενος ὑπὸ τῶν πυρετῶν, καὶ πίπτων μετὰ τὸ ὄπλον εἰς τὰς χεῖρας, ἐκ τῶν στερήσεων καὶ τῆς ἀθλιότητος, χωρὶς οὕτε καν νὰ βλέπῃ ἀντάρτην Ἀραβία.

— Καὶ ἐκεῖ μεταβαίνει ὁ Σεβεράκ! εἶπεν ὁ Πομπεράν, νὰ σᾶς εἴπω ἀληθῶς, δὲν ἐπεθῶμουν νὰ εἶμαι εἰς τὴν θέσιν του...

— Τέτοιος εἶναι ὁ πόλεμος, ἐβρυχήθη ὁ Μερλώ... Ἐκεῖ οἱ μεγάλοι στρατηγοὶ μας ἐβγαλὰν ὄνομα, ἐκεῖ ἀπέκτησαν δόξαν, ὁ Bugeaud, ὁ d'Aumale, ὁ Changarnier, ὁ Pelissier, ὁ Canrobert... Εἰς τὸ Isly, εἰς τὴν Moncaï, Sacrebleu! ἐνθυμεῖσθαι Καναλέλ.

— Λέγε τα, στρατιῶτα, λέγε τα εἶπε σκωπτικῶς ὁ Πομπεράν.

— Δὲν εἶναι ἄρα καιρὸς νὰ τὸν ἐμποδίσῃτε τοῦ ν' ἀναχωρήσῃ; εἶπεν ἡ κόμησσα ἐν τῷ μέσῳ τῆς σιγῆς.

— Φαντάζεσθε τοιοῦτόν τι ἀγαπητή; ἀνέκραξεν ὁ στρατηγὸς μετ' ἐκπλήξεως. Ἐὰν ὁ Σεβεράκ σᾶς ἤκουε, θὰ προσεβόλλετο σπουδαίως ἐπὶ τῇ ὑμετέρᾳ ἐρωτῇ, διότι δὲν εἶναι ἐξ ἐκείνων, οἵτινες ἀποφεύγουσι τὰς μάχας. Καὶ ἂν δὲν ἦτο διατεθειμένος ν' ἀναχωρήσῃ δι' Ἀλγερίαν, ἥδη ὁπότε ἤκουσε τὴν ἀνταρσίαν ταύτην, θὰ ἔσπευδε νὰ μεταβῇ ἐκεῖ, καὶ μὴ ἀμφιβάλλετε περὶ τούτου... Τὸν εἶδον εἰς τὸ πῦρ, καὶ ἤξεύρω τί ἀξίζει, ἐκληρονόμησε τὴν φλέβα τοῦ πατρὸς του...

— Ναί, ναί, εἶπεν ὁ Μερλώ, καὶ ἂν ἔχη μυαλό, ἐκεῖ θὰ εὕρῃ μέλλον...

— Ἄλλως ὁ Σεβεράκ εἶναι τυχερός, εἶπεν ὁ κόμης, διότι προσεκαλλήθη εἰς τὸ ἐπιτελεῖον τοῦ στρατηγοῦ Brilliant, διοικητοῦ τοῦ Ὁράν, καὶ ὅστις θὰ διευθύνῃ πιθανῶς τὴν ἐκστρατείαν.

— Καὶ πόσον κυρίως διαρκοῦσιν αἱ ἐκστρατεῖαι αὗται; ἠρώτησεν ἡ κόμησσα.

— Εἰς τὴν ἐλσεινήν ἐκείνην χώραν ὁ πόλεμος διεξάγεται τὸ φθινόπωρον καὶ τὸν χειμῶνα, ἀπεκρίνατο ὁ στρατηγός, ὥστε ἐντὸς ἑξ μηνῶν παύει... ἂν μέλλῃ νὰ παύσῃ... Διότι αἱ ἀραβικαὶ ἀνταρσίαι, ὅταν ἀρχωνται, δὲν δύναται τις νὰ προ-

δῇ πότε θὰ κατασταλῶσιν; Ὑπάρχουσι τινες οὔσαι διηνεκεῖς. Ἀλλὰ μὴ λυπεῖσθε τὸν φίλον μας, ἀγαπητή, καθότι θ' ἀκολουθήσῃ τὰ ἴχνη μας, ὅλοι διήλθομεν ἐκεῖθεν καὶ ὅμως δὲν ἀπεθανόμεν...

Αἱ πληροφορίαι αὗται τοῦ στρατηγοῦ, συνεκίνησαν ἄκρως τὴν Σάρραν καὶ τὴν Λευκὴν. Ἡ νεανὶς ἐγένετο περιδεὴς ὑπὸ τῆς ιδέας τῶν κινδύνων, οὓς ὁ Σεβεράκ ἔμελλε νὰ διατρέξῃ.

Ἡ νεαρὰ γυνὴ ἐφρικίασε μὲν πρὸς στιγμὴν, ἀλλ' ὁ ἔρωσ τῆς τῇ ἐνέπνευσε πλήρη ἐμπιστοσύνην εἰς τὸ μέλλον, ἐσκέπτετο ὅτι ἀγαπώμενος ὑπ' αὐτῆς δὲν ἠδύνατο νὰ παθῇ, καὶ δὲν ἐπίστευεν ὅτι ἦτο ἐνδεχόμενον νὰ μὴ τὸν ἐπανίδῃ. Τὴν ἐπομένῃ νύκτα, ὠνειρεύθη ὅτι ἐπανήρχετο εἰς αὐτὴν ἐσαεῖ.

Λίαν οὕσα δεισιδαίμων ἐπίστευσεν εἰς τὸν οἰωνόν. Εἶπε καθ' ἑαυτὴν ὅτι ὁ Πέτρος εἰς τὰς ἀπεράντους ἐρημίας τῆς Ἀλγερίας ἀνῆκε μάλλον εἰς αὐτὴν ἢ εἰς Παρισίους, ἐν οἷς ἐξετίθετο εἰς τοὺς πειρασμοὺς τῆς ἡδονῆς, καὶ τῶν ἐρωτοτροπιῶν τῶν γυναικῶν, ἦτο δὲ ἐλεύθερος νὰ βλέπῃ τὴν Λευκὴν καὶ νὰ τῇ ὁμιλῇ.

Ἐν τῇ ζηλοτυπίᾳ αὐτῆς, πρὸς μὴδὲν ἐθεώρει τὰς βασάνους καὶ τοὺς κινδύνους, εἰς οὓς ἐκείνος ἐξετίθετο. Ὡς ἐκ τῆς μακρᾶς ἀποστάσεως, ὁ ἔρωσ ἐν ἔτρεμε δι' αὐτὸν θὰ ἐφαίνετο αὐτῇ ἥττον ἔνοχος. Τὸ πρὸς αὐτὴν φίλτρον τοῦ ἔμελλε νὰ καθάρθῃ.

Αὕτη θὰ τοῦ γράφῃ. Καὶ ἐν τῇ μονώσει μακρὰν συγγενῶν καὶ φίλων, πόσον αἱ ἐπιστολαὶ αὗται θὰ τῷ φαίνονται πολύτιμοι!

Θὰ εἶχε λοιπὸν αὐτὸν οὕτω σφιγκτὰ δεδεμένον, καὶ ὅτε θὰ ἐπανήρχετο, θὰ ἐπανεύρισκεν αὐτὸν πειθηνιώτερον ἢ τὸ πρῖν.

Ἐπειτα ὁ χωρισμὸς οὗτος θὰ εἶναι πρόσκαιρος. Δὲν εἶναι δὲ γέροντες, δύναται νὰ περιμένωσι. Ἐκτὸς τούτου κατὰ τὴν ἀπουσίαν του τίς δύναται νὰ γνωρίζῃ τί θὰ συμβῇ. Ἐὰν δηλαδὴ ἐχίρειρε; Διῶξασα ὅμως τὴν βδελυρὰν ταύτην ἰδέαν, ἥτις τῇ ἐνεφανίζετο ἐνίοτε, διέβλεπεν ἐν τῷ βάθει αὐτῆς τὸ μέλλον μειδιδῶν.

Ἐπὶ μίαν ἐβδομάδα, ὁ Σεβεράκ δὲν ἦλθεν εἰς Καναλέλ. Εἶχε γράψῃ ὅτι προπαρεσκευάζετο καὶ ὅτι ἀφίερον τὰς τελευταίας ὥρας τῆς ἐν Γαλλίᾳ διαμονῆς του εἰς τὴν μητέρα του.

Κεκλεισμένος εἰς Bois-le-Roi προσεπάθησε νὰ καθησυχάσῃ τὴν δύσμοιρον ἐκείνην γυναῖκα. Ἀλλ' αὕτη εἶχε φρικτὴν τοῦ πράγματος πεῖραν. Ἐχεν ἰδῆ ἐπίσης ἀναχωροῦντα, ἡμέραν τινὰ, τὸν σύζυγόν της, ὡς ἔμελλε νὰ ἰδῇ ἀναχωροῦντα τὸν υἱὸν καὶ οὐδέποτε πλέον ἐπανελθόντα.

Ὁ υἱὸς τῆς παρηγόρει αὐτὴν, κρύπτων πάντοτε ἀπ' αὐτῆς τὴν μελαγχολίαν του, ὁμιλῶν περὶ τῆς ἐπανόδου του, ὅτε, κατὰ βάθος, ἠλπίζεν ὅτι δὲν θὰ τὴν ἐπανίδῃ. Καθησύχασε τοὺς φόβους τῆς μητρὸς, φινόμενος γαλήνιος καὶ ἐπιδαψιλεύων αὐτῇ λόγους πλήρεις ἐλπίδων.

Πολὺ ἐφοβεῖτο τὴν τελευταίαν ἐπίσκεψιν ἣν ἔμελλε νὰ ποιήσῃ εἰς Καναλέλ, ἡ ἀνο-